

DANE

Z ZAKRESU TURYSTYKI I AKTYWNEGO WYPOCZYNKU

W RAMACH PROJEKTU „AKTYWNA DOLINA RZEKI WARTY”



SPIS TREŚCI

1. Turystyka i aktywny wypoczynek / 3

1.2. Szlaki turystyczne na terenie Powiatu Zduńskowolskiego / 4

1.3. Ciągi pieszo–rowerowe i ścieżki rowerowe / 7

1.4. Pieszo–rowerowy szlak turystyczny utworzony w ramach unijnego projektu / 11

1.5. Siłownie plenerowe i obiekty sportowe / 14

1.6. Wykaz atrakcji turystycznych powiatu / 16

1.7. Pomniki przyrody / 22

1.8. Baza sportowo–rekreacyjna / 23

1.9. Baza noclegowa i gastronomiczna / 25

Podsumowanie I / 29

2. Kultura i dziedzictwo kulturowe / 30

2.1. Dziedzictwo kulturowe (zabytki/obiekty) / 30

2.2. Domy i ośrodki kultury / 33

2.3. Muzea / 36

2.4. Biblioteki / 38

2.5. Imprezy cykliczne / 42

2.6. Organizacje kultury (stowarzyszenia, fundacje) / 43

Podsumowanie II / 44

Zakończenie i analiza SWOT / 46

1. Turystyka i aktywny wypoczynek

Główną atrakcją przyrodniczo–turystyczną na terenie powiatu zduńskowolskiego jest **Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki**, który obejmuje południową część powiatu. Powierzchnia całego parku wynosi 25 330 ha. Przedmiotem ochrony są doliny rzek: Warty, Widawki, Grabi, Oleśnicy, Niecieczy i Wierznicy. W rejonie Strońska, na odcinku kilku kilometrów, szlak turystyczny wiedzie wzdłuż krawędzi głębokiej doliny Warty. Z wysokich brzegów, dochodzących nawet do 45 m, można podziwiać rozległe, przepiękne widoki, obserwować stare utwory wapienne. Strome zbocza, bogate w węglan wapnia, porastają murawy kserotermiczne, co stanowi dużą osobliwość w centralnej Polsce. Obszar parku jest niezwykle interesujący pod względem botanicznym. Działalność człowieka spowodowała tu stosunkowo małe zmiany. Szczególnie bogata flora łąkowa, bagienna i wodna daje schronienie wielu – niekiedy rzadkim – gatunkom zwierząt. Dla ptactwa wodnego mokradła parku są wymarzoną siedliskiem lęgowym, nie więc dziwnego, że trafiają się tu prawdziwe okazy przyrodnicze. Na terenie powiatu znajdują się również cztery rezerваты przyrody: *ścisły rezerwat torfowiskowo–leśny „Korzeń”* i trzy *rezerваты leśne: „Wojśławice”, „Jablecznik” i „Jamno”*.



1.2. Szlaki turystyczne na terenie Powiatu Zduńskowolskiego

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, które realizuje zadania z zakresu turystyki kwalifikowanej, wytyczyło 3 szlaki turystyczne: dwa piesze i jeden rowerowy.

„Uroczyska i rezerваты” (czerwony – pieszy) – z dworca PKP w Zduńskiej Woli przez rezerwat „Wojsławice” i „Jabłecznik” do stacji PKP w Męckiej Woli.

Rezerwat leśny Wojsławice – położony w gminie Zduńska Wola, leśnictwo Szadek, pow. 96,69 ha. Cel ochrony: zachowanie fragmentu lasu o zróżnicowanych warunkach siedliskowych z udziałem jodły na pn. granicy jej naturalnego zasięgu. W rezerwacie występują trzy zbiorowiska leśne: grąd z jodłą, łęg jesionowo-olszowy oraz bór mieszany z jodłą. W bardzo bogatym podszycie i runie występuje wiele gatunków roślin chronionych.

Rezerwat leśny Jabłecznik – położony w gminie Zduńska Wola, leśnictwo Andrzejów, pow. 47,29 ha. Cel ochrony: zachowanie fragmentu lasu o cechach zespołu naturalnego z udziałem jodły, występującej tutaj na pn. granicy jej naturalnego zasięgu. W rezerwacie występują trzy zespoły roślinne: grąd jodłowy, bór mieszany z jodłą oraz suboceaniczny bór świeży.

„Wokół Zduńskiej Woli” (zielony – pieszy) – z dworca PKS w Zduńskiej Woli przez Kępinę, Zapolice, Strońsko, Beleń, Piaski do przystanku PKS na Porębach.

Rezerwat torfowiskowo-leśny Korzeń – położony w gminie Zapolice, leśnictwie Rembieszów, pow. 34,93 ha. Cel ochrony: zachowanie przepięknego, rozległego, otoczonego lasem torfowiska o charakterze przejściowym oraz fitocenozy olsu torfowcowego. Rezerwat ten jest miejscem życia wielu rzadkich, interesujących oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt. Szczególnego uroku temu miejscu nadaje liczna populacja biało kwitnących grzybieni północnych (znanych jako lilie wodne), pokrywających znaczną powierzchnię torfowiska. Masowo występują tu również dwa gatunki rosiczek, żurawina, bagno zwyczajne oraz wiele innych roślin.

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki – znajduje się na terenie powiatów: łaskiego, sieradzkiego, wieluńskiego, zduńskowolskiego. Powierzchnia 25,3 tys.

ha. Utworzony w 1989 r. w celu objęcia szczególną ochroną dla potrzeb dydaktyczno-naukowych i krajobrazowych bezcennego, niepowtarzalnego i swoście pięknego krajobrazu naturalnych dolin rzecznych Warty, Widawki, Grabi, Niecierzy i Oleśnicy. Wiele odcinków rzek, zwłaszcza Warty, ma charakter wyraźnych przełomów. Z ich krawędzi otwierają się efektowne ciągi widokowe na dolinę oraz meandrujące, pięknie otoczone bujną roślinnością naturalne koryta rzeczne. Cenna biologiczna obudowa rzek i strumieni, liczne starorzecza, torfowiska i tereny podmokłe z mozaiką dobrze wykształconych zespołów roślinności bagiennej, wodnej i szuwarowej, daje schronienie dla wielu, często bardzo rzadkich gatunków zwierząt. Szczególnie dla związanego z wodą ptactwa mokradła Parku to wymarzone lęgowe siedliska, nic więc dziwnego, że trafiają się tu prawdziwe skrzydlate osobliwości. Podstawowe przyrodnicze walory Parku związane są ze środowiskiem wodnym, jednak nie brak tu innych wartości, jak np. płątów kserotermicznych muraw i zarośli oraz ciekawych fragmentów borów i lasów liściastych. Występuje tu również wiele interesujących i cennych dla nauki procesów oraz struktur geomorfologicznych urozmaicających krajobraz Parku. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki charakteryzuje się cennymi walorami przyrodniczymi, pięknym krajobrazem, ciekawą geologią oraz dużymi wartościami kulturowymi, co powoduje, że posiada on duże znaczenie naukowo-dydaktyczne i krajoznawcze.

„W środku Polski – ziemia znana i nieznana”, zastąpiony od 2015 r. szlakiem „Skarby ziemi sieradzkiej i szlaku Kolbego” (niebieski – rowerowy)

„W środku Polski – ziemia znana i nieznana” (stary szlak)

Przebieg: z dworca PKP Zduńska Wola Karsznice, Gajewniki, Dziadkowice, Szadek, rezerwat „Jamno”, Prusinowice, Wojsławice, Korczew, Zduńska Wola.

Rezerwat leśny Jamno – położony w gminie Szadek, leśnictwo Jamno, pow. 22,35 ha. Cel ochrony: zachowanie rzadko spotykanego w środkowej Polsce zespołu grądu wysokiego typowego z jodłą. Najstarsze, 150-letnie egzemplarze jodły osiągają tu wysokość 33 m. Flora rezerwatu jest bogata, z licznymi rzadkimi i chronionymi gatunkami.

„Skarby ziemi sieradzkiej i szlaku Kolbego” (nowy szlak)

Szlaki Ziemi Sieradzkiej składają się z czterech odcinków znakowanych kolorem niebieskim. Pierwszy z nich – Szlak św. Maksymiliana Kolbego – liczy ponad 62 km długości. Rozpoczyna się w Łodzi–Rudzie i prowadzi dalej przez Pabianice (miejsce zamieszkania świętego), Łask i Zduńską Wolę (miejsce jego urodzin i chrztu). Od Zduńskiej Woli prowadzi Szlak Skarbów Ziemi Sieradzkiej. Szczególnie godne uwagi na trasie są: Szadek z gotyckim kościołem p.w. Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba Apostoła (1332-1335), Małków z klasycystycznym pałacem zbudowanym dla adiutanta Napoleona, (przebywał tam także Władysław Reymont), Warta (liczne kościoły i zespoły klasztorne o kilkusetletniej historii), Marzenin (kościół z 1372 r.) i Łask (kolegiata z 1525 r.). Dodatkową atrakcją jest Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki oraz Zbiornik Jeziorsko, jeden z dwóch wielkich sztucznych akwenów w województwie łódzkim.

Łódzki Szlak Konny

Przez Powiat Zduńskowolski przebiega Łódzki Szlak Konny. Jest to najdłuższy – nie tylko w Polsce, ale i całej Europie – szlak konny nazwany imieniem majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”. Szlak składa się z dwóch pętli. Krótsza prowadzi przez powiaty sąsiadujące z Łodzią. Dłuższa (bardziej oddalona od samej aglomeracji) to ponad 1 000 km trasy łączącej największe ośrodki jazdy konnej, a więc i Gajewniki w powiecie zduńskowolskim, które dysponują doskonałym zapleczem infrastrukturalnym dla aktywnego relaksu jeździeckiego. Zaletą szlaku jest możliwość uprawiania różnorodnych form turystyki konnej: amatorskiej jazdy konnej indywidualnej lub grupowej, powożenia zaprzęgami; wozy typu western, bryczki, sanie, jeździectwa zaawansowanego dla osób szukających ciekawych terenów, inscenizacji wydarzeń historycznych, hipoterapii.

1.3. Ciągi pieszo–rowerowe i ścieżki rowerowe

Pieszy szlak turystyczny „Wokół Zduńskiej Woli” – o długości 22 km, kolor **zielony**

Przebieg szlaku: Zduńska Wola (0,0) – Paprotnia (9,0) – Zapolice (13,0) – Strońsko (16,0) – Beleń (18,0) – Poręby (22,0).

Szlak wyznaczony kolorem zielonym biegnie przez miasto i jego okolice leżące na południe od Zduńskiej Woli. O jego atrakcyjności decyduje charakterystyczny dla dolin rzek Warty i Widawki krajobraz chroniony w formie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki.

W Strońsku, na wysokim brzegu Warty, stoi jeden z najstarszych obiektów sakralnych Polski środkowej - romański kościół p.w. św. Urszuli wybudowany w XIII w., później wielokrotnie przebudowywany.

Styl romański zachował się na zewnętrznej stronie prezbiterium i części nawy – widoczna jest tu romańska faktura murów oraz charakterystyczne okna. W kruchcie wmurowany jest półokrągły kamienny tympanon nieznanego pochodzenia. Przedstawia on bazyliżka zjadającego szarańczę w obramowaniu plecionkowego ornamentu.

W sąsiedztwie kościoła zachowały się resztki parku podworskiego. Rosną tam okazale lipy, topole oraz jesion wyniosły – pomnik przyrody. We wrześniu 1939 roku na linii rzeki Warty toczyły się walki obronne. Na pobliskim cmentarzu znajdują się mogiły 283 polskich żołnierzy, głównie z 4. pułku Legionów oraz 30. pułku Strzelców Kaniowskich.

Pieszy szlak turystyczny „Uroczysk i rezerwatów” – o długości 16 km, kolor **czerwony**

Przebieg szlaku: Zduńska Wola (0,0) – rezerwat „Wojśławice” (6,0) – Wojśławice (8,0) – rezerwat „Jabłecznik” (12,0) – uroczysko „Andrzejów” (14,0) – Męcka Wola (16,0).

Szlak prowadzi przez zwarte kompleksy leśne i biegnie przez rezerваты przyrody „Jabłecznik”, „Wojśławice”, uroczysko „Andrzejów” do stacji PKP w Męckiej Woli, skąd do Zduńskiej Woli można wrócić pociągami Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej. Na szlaku warto

zatrzymać się w Korczewie, gdzie w otoczeniu pomnikowych wiązków znajduje się XVIII-wieczny drewniany kościół parafialny p.w. św. Katarzyny.

Jest to budowla orientowana, jednonawowa konstrukcji zrębowej. Wartość zabytkową posiadają barokowe ołtarze boczne z XVIII w. (drewno, snycerka).

Rowerowy szlak turystyczny „W środku Polski – ziemia znana i nieznana” – o długości 61 km, kolor **niebieski** (dawny szlak wytyczony przez PTTK)

Przebieg szlaku: Zduńska Wola Karsznice (0,0) – Skansen Lokomotyw (2,0) – Gajwniki (9,0) – Dziadkowice (16,0) – Szadek (19,0) – rezerwat „Jamno” (25,0) – Prusinowice (29,0) – Wojsławice (53,0) – Korczew (55,0) – Zduńska Wola (61,0).

Szlak zaczyna się na dworcu PKP w Karsznicach w pobliżu Skansenu Lokomotyw.

Stąd prowadzi na północ, aż do granic powiatu, by tam zmienić kierunek na południowy i wrócić do Zduńskiej Woli. Po drodze warto odwiedzić Szadek - historyczne miasto, lokowane w końcu XIII w., posiada cenny gotycki zabytek – kościół wybudowany w XIV w., trójnawowy, halowy, z gwieździstym sklepieniem nawy głównej.

Zachowała się gotycka polichromia z 1451 roku. Szczególnie pięknych jest pięć renesansowych ołtarzy z XVII wieku. Przy kościele stoi pochodząca z tego samego okresu dzwonnica, mająca charakter obronnej baszty.

Dalej szlak wiedzie w pobliże rezerwatu „Jamno”, chroniącego okazy 160-letnich jodeł w otoczeniu dębów, sosen i brzoź oraz Dziadkowic, gdzie rośnie ogromna trójpienna lipa. Ponadto warto zatrzymać się w Prusinowicach, gdzie w dawnym budynku szkolnym utworzono izbę muzealną, gromadzącą przedmioty związane z życiem wsi oraz w Wojsławicach gdzie w otoczeniu parku z cennymi okazami drzew i krzewów, w eklektycznym pałacu z początku XX w., mieści się Izba Regionalna z ciekawymi zbiorami z dziedziny materialnej kultury ludowej regionu sieradzkiego.

Przejsie pieszo lub przejechanie rowerem tras turystycznych powiatu zduńskowski da wiele satysfakcji i pozwoli odpocząć od miejskiego zgiełku.

Odcinek rowerowego szlaku „*Skarby ziemi sieradzkiej i szlaku Kolbego*”, kolor **niebieski** (nowy szlak wytyczony przez PTTK w miejsce rowerowego szlaku turystycznego „W środku Polski – ziemia znana i nieznana”)

Szlak rowerowy, który prowadzi rowerzystów przez prawie 200 km. Odcinek zduńskowski, o długości ok. 42 km pozwala przejechać terenami o zróżnicowanej specyfice: lasy, łąki, miasta i wsie. Szlak jest kontynuacją szlaku Kolbego.

Odcinek rowerowego szlaku „*Bursztynowego*”, kolor **żółty**

Szlak bursztynowy – to szlak rowerowy, ciągnący się przez całą centralną Polskę. Historycznie, trasa ma blisko 2000 lat i była ważnym elementem handlu między presłowiańskimi plemionami a Cesarstwem Rzymskim. Bezpośrednio w powiecie zduńskowskim znajduje się mały wycinek trasy, warto jednak mieć świadomość jej istnienia i przejechać się nawet fragmentami znajdującymi się w ościennych powiatach.

Pieszy szlak „*Walk nad Wartą*” – o długości 55 km, kolor **niebieski**

Przez obszar Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, który obejmuje południową część powiatu zduńskowskiego, prowadzi Szlak Walk nad Wartą. 4 i 5 września 1939 r. w okolicach Belenia, Strońska i Zapolic stoczono najdłuższą – trwającą 27 godzin – bitwę jednostek Armii Łódź. Stanowiska obronne na linii Warty objęły pułki kaniowskie: 31 pułk Strzelców Kaniowskich z Sieradza, 30 pSK z Warszawy i 28 pSK z Łodzi.

Wobec przygniatającej przewagi wroga Polacy nie byli w stanie utrzymać pozycji, ale ich heroiczny opór, okupiony krwią wielu żołnierzy, uniemożliwił Niemcom szybki marsz w kierunku Łodzi i Warszawy. 261 obrońców naszej ziemi spoczywa na cmentarzu w Strońsku. Co roku, w pierwszą niedzielę września, przy kwaterze wojennej odprawiana jest msza święta i odbywa się Apel Poległych z udziałem asysty honorowej Garnizonu Sieradz.

Zachowane w rejonie Belenia i Strońska umocnienia obronne to sześć jednostronnych tradytorów, czyli schronów przeznaczonych do ostrzału bocznego. Były to lekkie konstrukcje żelbetonowe pod jeden ciężki karabin maszynowy systemu Browning wz. 30, obsługiwany przez 3-osobową załogę. Powierzchnia izby bojowej: 3,42 m²; grubość ściany czołowej: 1,20

m, tylnej: 0,55 m ścian bocznych i stropu: 1 m; strzelnica przeciwykoszetowa, od strony przeciwnika chroniona uchem.

W ostatnich latach beleńskie bunkry stały się kanwą żywych lekcji historii. Głównym organizatorem rekonstrukcji walk obronnych w Beleniu Zagórzycach było Starostwo Powiatowe w Zduńskiej Woli. Brali w niej udział członkowie grup rekonstrukcji historycznych z całej Polski oraz żołnierze 15 Sieradzkiej Brygady Wsparcia Dowodzenia, która jest spadkobiercą tradycji 31 pSK. Kilkutysięczna publiczność, zgromadzona w naturalnym amfiteatrze na stokach pradoliny Warty, doznawała niezwykłych wzruszeń, obserwując „teatr wojny” w autentycznej scenerii, odczuwając tragizm krwawych zmagania sprzed lat. Celem imprezy było z jednej strony oddanie hołdu bohaterom narodowym, a z drugiej – zaprezentowanie Wojska Polskiego w jego współczesnym wymiarze, towarzyszyły jej wystawy sprzętu wojskowego – dawnego i współczesnego – oraz materiałów i zdjęć dokumentujących wydarzenia z okresu II wojny i historii Jednostki Wojskowej w Sieradzu.



1.4. Pieszo–rowerowy szlak turystyczny utworzony w ramach unijnego projektu

„*Aktywna Dolina Rzeki Warty*” – o długości 50 km (szlak **niebieski** „3 kultury 3 religie” – ok. 18 km, szlak **czerwony** „Sportowi w naturze” – ok. 20 km, szlak **zielony** „Przyłbice i rogatywki” – ok. 12 km.)

Szlak tworzą trzy trasy oznaczone kolorami zielonym, niebieskim i czerwonym, o łącznej długości prawie trzydzieści kilometrów. Od północy powiatu, szlak rozpoczyna się w Wojsławicach, przebiega przez centrum miasta i kończy na południowej części, w miejscowościach Piaski i Zapolice. Każdy z trzech szlaków prezentuje historię i wielokulturową tradycję regionu, a dzięki uwzględnieniu Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki także jego walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Szlak **niebieski** – szlak kulturowo-historyczny „3 kultury 3 religie”

Trasa prowadzi z Wojsławic, przez Zduńską Wolę, do Strońska. Głównym założeniem jest pokazanie pamiątek po społecznościach dawnej Zduńskiej Woli – polskiej, żydowskiej i niemieckiej, które wspólnie stworzyły wielokulturową tradycję miasta i powiatu.

Atrakcje turystyczne na tej trasie:

- Ruiny zamku rycerskiego w Wojsławicach
- Neoklasycystyczny dworek i pałac w Wojsławicach – dawne siedziby rodu Siemiątkowskich
- Szkolne Muzeum Regionalne w Wojsławicach – zbiory sztuki, tradycji i obrzędów ludowych
- Kościół parafialny w Korczewie pw. św. Katarzyny z początku XVIII wieku
- Cmentarz żydowski w Zduńskiej Woli
- Ratusz Zduńskowolski
- Bazylika Mniejsza pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Zduńskiej Woli

- Park Miejski w Zduńskiej Woli
- Kościół Ewangelicko-Augsburski z II połowy XIX wieku w Zduńskiej Woli
- Muzeum – Dom Urodzenia Świętego Maksymiliana Marii Kolbe w Zduńskiej Woli
- Skansen Lokomotyw w Zduńskiej Woli Karsznicach
- Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola
- Punkt Widokowy w Strońsku
- Kościół św. Urszuli w Strońsku razem z Parkiem Dworskim

Szlak **czzerwony** – sportowy „*Sportowi w naturze*”

Trasa, w założeniu rowerowa, prowadzi ze Zduńskiej Woli, przez Zapolice, Strońsko, Beleń i Piaski. Rzeźba terenu, zwłaszcza w miejscowości Bełen, sprawia, że trasa może okazać się dość wymagająca dla osób nieprzyzwyczajonych do jazdy rowerem (spore nachylenie terenu na niektórych odcinkach).

Atrakcje turystyczne na tej trasie:

- Zbiornik retencyjny Kępina
- Park Miejski w Zduńskiej Woli
- Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki
- Punkt Widokowy w Strońsku
- Kościół św. Urszuli w Strońsku razem z Parkiem Dworskim

Szlak **zielony** – patriotyczny „*Przyłbice i rogatywki*”

Trasa prowadzi ze Zduńskiej Woli, przez Piaski i Bełen, do Strońska. Głównym założeniem jest pokazanie historii lokalnej, od czasów średniowiecza po współczesność. Prowadzi między innymi wzdłuż linii Warty, gdzie toczyły się w 1939r. walki obronne. Trasa

pokonywana rowerem może okazać się wymagająca (zwłaszcza w Beleniu) dla początkujących rowerzystów.

Atrakcje turystyczne na tej trasie:

- Park Miejski w Zduńskiej Woli
- Schrony z 1939r. w Beleniu
- Cmentarz z monumentem polskich żołnierzy poległych w kampanii wrześniowej
- Kościół św. Urszuli w Strońsku razem z Parkiem Dworskim
- Punkt Widokowy w Strońsku



1.5. Siłownie plenerowe i obiekty sportowe

- Zduńska Wola: siłownia zewnętrzna wyposażona w osiem urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu i elementy małej architektury: altany, ławki, kosze na śmieci (Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportu w Zduńskiej Woli, ul. Dolna 41)
- Zduńska Wola: siłownia zewnętrzna wyposażona w sześć podwójnych urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu, elementy małej architektury, tj: ławki, kosz na śmieci, stojaki na rowery i plac zabaw (Park Miejski im. S. Prawdzic Złotnickiego)
- Zduńska Wola: Skate Park (ul. Łódzka 17)
- Zduńska Wola: Stadion Miejski – ul. Łaska 90 – na terenie obiektu znajduje się pełnowymiarowe boisko piłkarskie , trybuny na około 1 000 widzów. Obok boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią. Wraz z oświetleniem umożliwiającym rozgrywanie meczów również wieczorami; na terenie kompleksu znajduje się także infrastruktura lekkoatletyczna / ul. Okrzei 28 – na terenie obiektu znajduje się pełnowymiarowe boisko piłkarskie, trybuny na około 700 widzów oraz boisko do siatkówki plażowej)
- Zduńska Wola: Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportu – dwa pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej, w tym jedno z lekkoatletyczną bieżnią okólną
- Zduńska Wola: nowo powstały Aquapark – basen sportowy o wymiarach 25×16 m, widownia na 147 osób, basen rekreacyjny połączony z basenem szkoleniowo-treningowym z ruchomym dnem, wanny z hydromasażem, brodzik dla dzieci i wodny plac zabaw, ogród saunowy, sauna mokra, dwie sauny suche, sauna infraredowa, sauna zewnętrzna typu Kelo, dwa baseny schładzające zewnętrzne, ścieżka Kneippa, pomieszczenie aromaterapii, parking na ponad 150 pojazdów / kompleks Basenów Miejskich – basen kąpielowy, pływacki o wymiarach 43 m na 20 m (tzw. basen duży) i głębokości od 1,20 m do 1,70 m; basen do nauki pływania o wymiarach 20 m na 20 m (tzw. basen mały) ze zjeżdżalnią o szerokości 2,2 m i wysokości 3 m; wodny Plac Zabaw o nieregularnym kształcie z wodnymi atrakcjami dla dzieci.

(oba obiekty znajdują się przy ul. T. Kobusiewicza 2-20)

- Zduńska Wola: kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej nr 9 (ul. J. Kilińskiego 27)
- Szadek: Stadion LKS Victoria Szadek (ul. Sieradzka 18)
- Zapolice: Boisko Wielofunkcyjne przy SP w Zapolicach (ul. Główna 19)
- Biały Ług: wyposażona w sześć podwójnych urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu, elementy małej architektury, tj: ławki, kosz na śmieci
- Zborowskie: wyposażona w sześć podwójnych urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu, elementy małej architektury, tj: ławki, kosz na śmieci, stojak na rowery
- Opiesin: wyposażona w sześć podwójnych urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu, elementy małej architektury, tj: ławki, kosz na śmieci, stojak na rowery
- Korczew: wyposażona w sześć podwójnych urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu, elementy małej architektury, tj: ławki, kosz na śmieci, stojak na rowery
- Krobanów: wyposażona w sześć podwójnych urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu.
- Poręby: wyposażona w trzy podwójne urządzenia do ćwiczeń na świeżym powietrzu, elementy małej architektury, tj: ławki, kosz na śmieci, stojak na rowery, plac zabaw
- Boiska „Orlik” – opis w części nr 5. Baza sportowo-rekreacyjna



1.6. Wykaz atrakcji turystycznych powiatu

Powiat zduńskowolski położony jest w zachodniej części województwa łódzkiego, nad rzekami Warta i Widawka. W skład powiatu wchodzi: gmina miejska: Zduńska Wola, gmina miejsko-wiejska: Szadek, gminy wiejskie: Zapolice, Zduńska Wola, miasta: Zduńska Wola, Szadek.

Powiat ma charakter przemysłowo-rolniczy. W Zduńskiej Woli rozwija się przemysł lekki oraz budownictwo, natomiast praktycznie na całym obszarze powiatu rozwija się rolnictwo. W południowej części powiatu znajduje się Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki.

Będąc w powiecie zduńskowolskim warto zobaczyć takie miejsca jak dom św. Maksymiliana Kolbego, kościół ewangelicko-augsburski, kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej, Muzeum Orionistów w Zduńskiej Woli, dwór i park dworski w Kalinowej, dwór, pałac i ruiny zamku w Wojśławicach, kościół parafialny pw. św. Urszuli w Strońsku, Skansen lokomotyw w Krasznicach, zespół dworski w Prusinowicach, zespół dworski w Pstrokoninach i zespół dworski w Rzepiszewie.

Przez tereny powiatu przechodzi także kilka szlaków turystycznych, w tym konne i samochodowy.

Wykaz wybranych atrakcji

- Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

Park o interesującym krajobrazie słabo przekształconych dolin Warty, Oleśnicy, Widawki, Grabi, Niecieczy i Wierznicy z licznymi meandrami i starorzeczami, które zachowały swój naturalny charakter. Powierzchnia: 255 km²

- Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

Zlokalizowane w zabytkowym pałacyku z lat 20. XX w. muzeum prezentuje historię rozwoju Zduńskiej Woli, przede wszystkim z okresu XIX i XX w.

- Dom św. Maksymiliana Kolbego (dom tkacki) w Zduńskiej Woli

Muzeum – Dom Urodzenia św. Maksymiliana Marii Kolbe znajduje się w domu, w którym urodził się święty. Budynek jest to odrestaurowany drewniany dom tkacza z XIX w., który pięknie się prezentuje po renowacji. Data powstania: XIX wiek

- Skansen lokomotyw i urządzeń technicznych w Karsznicach

Otwarcie skansenu miało miejsce w 1993 r. w 60-lecie Zakładu Taboru. W skansenie znajduje się kilkanaście lokomotyw, pług wirowy produkcji niemieckiej, dźwig parowy samojezdny armii amerykańskiej z 1942 r. i dawna kolejka liniowo-terenowa z Gubałówki. Data powstania: XX wiek

- Muzeum Orionistów

Muzeum prezentujące eksponaty związane z działalnością zakonu orionistów, jego założycielem ks. Alojzym Orione oraz zebrane przez zakon pamiątki po Janie Pawle II czy św. Maksymilianie Kolbe.

- Dwór w Wojsławicach

Dwór w Wojsławicach, to jeden z trzech obiektów znajdujących się w miejscowym parku. Zbudowany został w XIX w. przez rodzinę Siemiątkowskich. Dwór zachował się w dobrym stanie. Data powstania: XIX wiek

- Schrony bojowe odcinek Strońsko-Beleń

Zespół siedmiu schronów z września 1939 r. będących wzmocnieniem obrony rzeki Warty podczas II wojny światowej. Data powstania: XX wiek

- Zespół dworski w Prusinowicach

Pochodzący z XIX w. budynek znajdujący się w zabytkowym parku. Dwór był wielokrotnie przebudowywany i powiększany. Data powstania: XIX wiek

Ogólny opis atrakcji z podziałem na gminy wchodzące w skład powiatu

GMINA MIEJSKO-WIEJSKA SZADEK

Odwiedzając gminę Szadek warto zobaczyć takie miejsca jak zespół dworski w Rzepiszewie, zespół dworski w Prusinowicach, zabytkowy spichlerz w Przatowie Górnym, kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej z zabytkową dzwonnica w Szadku. Przez tereny gminy przechodzą także 2 konne szlaki turystyczne.



GMINA WIEJSKA ZAPOLICE

Turystów przyciągają tutaj liczne kompleksy leśne, rzeki Warta i Widawka przepływające przez gminę oraz Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki. Odwiedzając gminę warto zobaczyć również dwór i park dworski w Kalinowej, kościół pw. św. Urszuli w Zapolicach, schrony bojowe w Strońsku czy zespół dworski w Pstrokonianach. Przez tereny

gminy przechodzą także 4 konne szlaki turystyczne. Do obiektów zabytkowych gm. Zapolice zaliczono:

Beleń – Zespół umocnień polskich; Holendry – Cmentarz ewangelicki ; Kalinowa – Zespół dworski – Dwór; Kalinowa – Zespół dworski – Park; Paprotnia – Zespół pałacowy – Pałac ; Paprotnia – Zespół pałacowy – Park; Pstrokonie – Zespół dworski – Dwór; Pstrokonie – Zespół dworski – Park; Ptaszkowice – Park dworski – Dwór ; Ptaszkowice – Park dworski – Park; Rembieszów – Kaplica dworska; Rembieszów – Pozostałość parku; Strońsko – Kościół; Strońsko – Otoczenie kościoła; Strońsko – Plebania przy kościele parafialnym, mur; Strońsko – Kaplica cmentarna; Strońsko – cmentarz; Strońsko –Park dworski ; Strońsko – Dom nr 6, mur; Swędzieniejewice – Cmentarz wojenny; Świerzyny – Park wiejski ; Zapolice – Park dworski; Zapolice – Relikt zespołu dworskiego – brama wjazdowa



GMINA WIEJSKA ZDUŃSKA WOLA

Znajdziemy tutaj lasy pasma Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, które przyciągają turystów. Na terenie gminy warto zobaczyć dwór i pałac w Wojsławicach

i kościół parafialny pw. św. Katarzyny w Korczewie. Przez tereny gminy przechodzi także kilka szlaków turystycznych, w tym konny.



GMINA MIEJSKA ZDUŃSKA WOLA

Z historią miasta nieodłącznie związana jest postać św. Maksymiliana Marii Kolbego, patrona miasta. Przy ulicy jego imienia znajduje się dawny drewniany dom tkacza z XIX wieku, w którym święty się urodził i mieszkał w młodości. Dziś we wnętrzach umieszczono muzeum prezentujące historię św. Maksymiliana Marii Kolbego.

W centrum miasta znajduje się Bazylika mniejsza pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z 1891 roku, która w 2004 roku uzyskała status Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Maksymiliana Kolbego.

Przy alei Tadeusza Kościuszki znajduje się kościół ewangelicko-augsburski z 1862 roku, świadczący o licznej populacji tkaczy z Czech i Saksonii.

W zabytkowym pałacyku z lat 20. XX wieku, mieści się muzeum. Prezentuje historię rozwoju Zduńskiej Woli, przede wszystkim z okresu XIX i XX wieku.

W mieście znajduje się także ciekawe Muzeum Zgromadzenia Małego Dzieła Boskiej Opatrzności Księża Orionistów na Ziemiach Polskich, prezentujące eksponaty związane z działalnością zakonu orionistów i jego założycielem ks. Alojzym Orione. Prezentowane są także zebrane przez zakon pamiątki po Janie Pawle II czy św. Maksymilianie Kolbem.

W Karsznicach, obecnej dzielnicy Zduńskiej Woli znajduje się Skansen Lokomotyw. Otwarcie ekspozycji miało miejsce w 1993 roku w 60 rocznicę powstania Zakładu Taboru. W skansenie znajduje się kilkanaście lokomotyw, pług wirowy produkcji niemieckiej, dźwig parowy samojezdny armii amerykańskiej z 1942 roku i dawna kolejka liniowo-terenowa z Gubałówki.

Przez Zduńską Wolę przebiegają liczne szlaki turystyczne, w tym Cysterski Szlak Samochodowy.

Miasto posiada rozbudowaną bazę sportowo-rekreacyjną. Na północ od miasta znajdują się dwa rezerваты przyrody z drzewostanem jodłowym: Jabłecznik i Wojsławice. W widłach Warty, Widawki i Grabi, 10 km na południe od Zduńskiej Woli, położony jest Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki, będący doskonałym miejscem wypoczynku. Odpocząć i powędkować można również nad zbiornikiem retencyjnym Kępina, znajdującym się w południowej części miasta.



1.7. Pomniki przyrody

Uznaje się za pomniki przyrody następujące drzewa, rosnące na terenie Zduńskiej Woli

lp.	gatunek drzewa/ obwód pnia / wysokość drzewa w metrach	przybliżony wiek w latach	lokalizacja
1	Dąb szypułkowy / 340 cm / 22m <i>Quercus robur</i>	90	Piwna 15
2	Dąb szypułkowy / 315 cm / 22 m <i>Quercus robur</i>	90	Kobusiewicza 2-12
3	Dąb szypułkowy / 342 cm / 22 m <i>Quercus robur</i>	90	Piwna 13
4	Klon srebrzysty / 610 cm / 20 m <i>Acer saccharinum</i>	120	Park Miejski
5	Klon srebrzysty / 490 cm / 20 m <i>Acer saccharinum</i>	120	Park Miejski

6	Wiąz szypułkowy / 440cm / 25 m <i>Ulmus laevis</i>	120	Park Miejski
7	Klon pospolity / 349cm / 25 m <i>Acer platanoides</i>	120	Łaska 88



1.8. Baza sportowo–rekreacyjna

Baza rekreacyjno-sportowa skupiona jest głównie w obrębie miasta Zduńska Wola. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Relaks” dysponuje kompleksem basenów odkrytych, pływalni krytej, boisk wielozadaniowych, kortów tenisowych oraz stadionem sportowym z boiskami do piłki nożnej, bieżnią i urządzeniami lekkoatletycznymi.

Ponadto na terenie miasta Zduńska Wola funkcjonuje hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 6, basen kryty przy Szkole Podstawowej nr 9 oraz zespół boisk przy Powiatowym Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym i boisko do piłki nożnej przy

stadionie Klubu Sportowego „Olimpia”. Pozostałe obiekty to stadion Ludowego Klubu Sportowego „Victoria” w Szadku oraz boiska przyszkolne.

Dzięki ogólnopolskim programom dofinansującym przedsięwzięcia zmierzające do zwiększenia liczby obiektów sportowych i pobudzenia aktywności sportowej, na terenie powiatu powstało kilka tego typu inwestycji. Powiat wybudował ogólnodostępne, wielofunkcyjne boisko sportowe przy I Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli o wymiarach: 22 m x 44, co umożliwia grę w mini piłkę nożną, piłkę ręczną, tenis ziemny, siatkówkę i koszykówkę. Boisko pokryte jest nowoczesną modułową nawierzchnią syntetyczną z polipropylenu o dużej trwałości i łatwej w eksploatacji.

Przy II Liceum Ogólnokształcącym powstało boisko – Orlik. W zakres budowy weszły: boisko do piłki nożnej o wymiarach 30,0 m x 62,0 m, pow. całkowitej 1 860 m² (pole gry: 26,0 x 56,0 m), z nawierzchnią typu trawa syntetyczna piłkarska; boisko wielofunkcyjne o wymiarach 19,1 x 32,1 m, powierzchni 613,11m² (pole do gry: 15,1 x 28,1 m), z nawierzchnią poliuretanową przepuszczającą wodę; budynek zaplecza socjalnego wraz z instalacjami wewnętrznymi wszystkich branż i pełnym wyposażeniem. Teren boisk i zaplecza jest ogrodzony i oświetlony.

Boiska Orlik powstały także na terenie stadionu „Olimpii” na osiedlu Karsznice przy ul. Okrzei, przy ul. Zielonej 45a na osiedlu Osmolin oraz we wsi Czechy.

Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Zduńskiej Woli, ul. Dolna 41, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 24 40

Powierzchnia zajmowana przez Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy to 8,2 ha. Na tym obszarze znajdują się: dwa pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej, w tym jedno z lekkoatletyczną bieżnią okólną, budynek administracyjny, budynek socjalny z szatniami i natryskami dla uczestników zajęć sportowych, schronisko młodzieżowe, tereny zielone

Ośrodek jest oświatową placówką pracy pozaszkolnej. Odbывают się w nim zajęcia sportowe w piłce nożnej, siatkówce, koszykówce i lekkiej atletyce. Korzystają z nich, pod okiem specjalistów – nauczycieli wychowania fizycznego – dzieci i młodzież z terenu miasta, gminy i powiatu zduńskowolskiego.

Od wiosny do jesieni zajęcia prowadzone są na terenie Ośrodka, a zimą w salach gimnastycznych zduńskowolskich szkół.

Poza statutową działalnością dla dzieci i młodzieżowy Ośrodek spełnia funkcje rekreacyjne dla dorosłych, którzy bardzo chętnie wykorzystują tereny zielone Ośrodka do spacerów, treningów i rekreacji. Po uzgodnieniu z dyrektorem Powiatowego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji można na terenie Ośrodka zorganizować ognisko, a w celu rekreacyjnego uprawiania sportu, zorganizowane grupy mogą skorzystać z boisk piłkarskich.

1.9. Baza noclegowa i gastronomiczna

Zwiedzający i planujący dłuższy pobyt na terenie Powiatu Zduńskowolskiego nie będą mieli problemu ze znalezieniem miejsc noclegowych i gastronomicznych. W zależności od własnych preferencji, każdy może wybrać sobie miejsce, w którym będzie czuł się najbardziej komfortowo. Na terenie Powiatu Zduńskowolskiego można bowiem znaleźć nie tylko hotele, ale także, dla tych którzy poszukują ciszy i spokoju, gospodarstwa agroturystyczne. Dla młodzieży możliwy jest nocleg w pokojach Szkolnego Schroniska Młodzieżowego, natomiast dla miłośników koni noclegi oferuje Stowarzyszenie Agro-Aves Stajnia Gajewniki. W skład bazy gastronomicznej wchodzi natomiast restauracje, bary i pizzerie.

Baza gastronomiczna

SECESJA S.C., ul. Królewska 19, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 824 97 00

Restauracja Staropolska, ul. Łaska 56, 98-220 Zduńska Wola, tel. 509 898 178

Restauracja Hotel „Pod Słońcem” ul. Łaska 215, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 824 30 27

Restauracja w Kamienicy, pl. Wolności 6, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 00 05

JESZ, ul. Łaska 79, 98-220 Zduńska Wola, tel. 666 200 166

Bar Mleczny „Jedynak”, ul. Kościelna 9, 98-220 Zduńska Wola, tel. 693 199 959

BAR Sajgon, ul. Dąbrowskiego 14, 98-220 Zduńska Wola, tel. 889 587 264

Royal kebab Zduńska Wola, ul. Getta Żydowskiego 20, 98-220 Zduńska Wola, tel. 576 017 991

Kebab Zdunia, pl. Wolności 24, 98-220 Zduńska Wola, tel. 579 993 268

ReLoad Cafe, ul. Królewska 19, 98-220 Zduńska Wola, tel. 502 268 323

Bowling Pub Pizza & Restaurant, ul. Łaska 43, 98-220 Zduńska Wola, tel. 666 356 007

Da Grasso Zduńska Wola, ul. Kręta 5, 98-220 Zduńska Wola, tel. 798 311 611

Telepizzeria K-2 Zduńska Wola, ul. Osmolińska 2, 98-220 Zduńska Wola, tel. 793 272 727

Pizzeria XL, ul. Mostowa 14, 98-220 Zduńska Wola, tel. 573 253 030

Telepizza Zduńska Wola, ul. Getta Żydowskiego 34, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 881 98 81

Pizzeria - Tawerna Włoska „Beppe”, ul. Kościelna 24, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 825 12 65

Scarabeus Czechy, Czechy 212B, 98-220 Zduńska Wola, tel. 887 697 787

Pizzeria Palermo Szadek, ul. Warszawska 14, 98-240 Szadek, tel. 605 287 716

Pakistan Doner kebab, Rynek 4, 98-240 Szadek, tel. 605 640 994

Restauracja Regionalna, ul. Sieradzka 18, 98-240 Szadek, tel. +43 821 51 13

Pałac Pstrokonie, Pstrokonie 89, 98-161 Zapolice, tel. 534 990 049

Retro, ul. Główna 18, 98-161 Zapolice, tel. 695 692 041

Baza noclegowa

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Zduńskiej Woli, ul. Dolna 41, 98-220 Zduńska Wola, tel: 514 017 231

Hotel „Hades”, ul. Łaska 24, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 825 31 20

Hotel „Hades Ostrówek”, Michałów 69, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 03 55

Hotel „Biesiada”, ul. Łaska 104, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 825 31 11

Hotel „Opis”, ul. Wierzbowa 2, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 22 22

Hotel „Pod Słońcem”, ul. Łaska 215, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 824 30 34

Usługi Hotelarskie „U Niny”, ul. Zielona 57, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 28 17

Pokoje Gościnne „Agad”, ul. Kwiatowa 6, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 824 70 70

Noclegi „Ostrówek”, Ostrówek 16, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 91 11

Stowarzyszenie Agro Aves, Gajewniki 2, 98-220 Zduńska Wola, tel. 601 360 074

Gospodarstwo Agroturystyczne Stadnina Koni, Joanna i Jarosław Wawrzyniakowie, Góry Prusinowskie 20, 98-240 Szadek, tel. +43 821 51 28

Gospodarstwo „U Reni i Marka – Karma na wsi” Renata i Marek Chronowscy, Wielka Wieś 1, 98-240 Szadek, tel. 601 324 543

Hotel „Złota Podkowa”, Szosa Uniejowska 17A, 98-240 Szadek, tel. 693 997 436

Pole Namiotowe „Na Wyspie” Wiesław Rumpel, Młodawin Górny, 98-161 Zapolice

Agroturystyka

Stowarzyszenie Agro Aves, Gajewniki 2, 98-220 Zduńska Wola, tel. 601 360 074

Gospodarstwo Agroturystyczne Stadnina Koni, Joanna i Jarosław Wawrzyniakowie,
Góry Prusinowskie 20, 98-240 Szadek, tel. +43 821 51 28

Gospodarstwo „U Reni i Marka – Karma na wsi” Renata i Marek Chronowscy, Wielka
Wieś 1, 98-240 Szadek, tel. 601 324 543

Hotel „Złota Podkowa”, Szosa Uniejowska 17A, 98-240 Szadek, tel. 693 997 436

Pole Namiotowe „Na Wyspie” Wiesław Rumpel, Młodawin Górny, 98-161 Zapolice



Podsumowanie I

Atrakcje przyrodnicze i kulturowe powiatu, a także rozpoznawalność jego miejscowości w skali województwa skłaniają do ich wykorzystywania na cele turystyczne. Turystyka jest gałęzią interdyscyplinarną, pobudzającą rozwój wielu towarzyszących jej dziedzin, zwłaszcza usług, co pozwala na systematyczny rozwój gospodarczy. Istotną cechą potencjału turystycznego powiatu zduńskowolskiego jest również różnorodność oferty oraz niewielki poziom bezpośredniego konkurowania między sobą poszczególnych lokalizacji.

Samorząd powiatu będzie dążył do **budowania ponadlokalnej współpracy na rzecz wykorzystania wszystkich walorów regionu zduńskowolskiego**. W tym celu zasadnym jest animowanie aktywności samorządów lokalnych oraz innych podmiotów działających w obszarze turystyki w celu promocji i rozwoju atrakcji turystycznych.

Zarówno powiat, samorządy gminne, jak i podmioty komercyjne powinny podejmować starania o **tworzenie oraz podnoszenie jakości i dostępności infrastruktury turystycznej**. Chodzi tu zarówno o obiekty noclegowe – hotele, pensjonaty, schroniska, jak i o atrakcje turystyczne, sportowe, rekreacyjne oraz o infrastrukturę podnoszącą jakość pobytu. Rozwój infrastruktury przyczyni się do rozszerzenia oferty turystycznej powiatu.

Podobnie duże znaczenie ma aktywność i współdziałanie różnych podmiotów w zakresie promocji oferty turystycznej. Poprzez **udział w targach i wydarzeniach związanych z ruchem turystycznym** propagowana będzie oferta dla gości. Dzięki **koordynacji kalendarza wydarzeń** goście otrzymają znacznie poszerzone możliwości atrakcyjnego spędzenia czasu.

W rozwijaniu potencjału turystycznego należy szczególną uwagę poświęcić temu, by produkty turystyczne były jak najściślej związane z lokalnymi tradycjami. **Kultywowanie i promocja typowych dla regionu obyczajów i tradycyjnych wyrobów** służyło będzie nie tylko poprawie atrakcyjności dla turystów, ale i utrzymaniu tożsamości własnych mieszkańców.

Autentycznie głębokie bogactwo i różnorodność oferty turystycznej powiatu została dostrzeżona w szeregu dokumentów i planów związanych z rozwijaniem turystyki na obszarze poszczególnych gmin oraz na terenach ponadgminnych.

2. Kultura i dziedzictwo kulturowe

2.1. Dziedzictwo kulturowe (zabytki/obiekty)

W powiecie zduńskowolskim znajduje się wiele pamiątek przeszłości. Do rejestru wpisano blisko 30 zabytków architektury i budownictwa, głównie obiektów sakralnych, dworów szlacheckich oraz zespołów dworsko-parkowych.

Do najciekawszych zabytków stolicy powiatu – Zduńskiej Woli – można zaliczyć klasycystyczny dwór Stefana Prawdzic Złotnickiego, domy tkaczy marmurowy ołtarz w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, zespół kościoła ewangelicko-augsburskiego z XIX w. (zbór, pastorówka, dom służby kościelnej), kościół baptystów z 1901 roku, kaplicę morawitów z początku XX w. (obecnie siedziba ZHP).

W zachodniej części miasta znajduje się cmentarz żydowski, założony w latach 30. XX wieku.

Najstarszą miejscowością powiatu zduńskowolskiego jest Szadek, którego miejska historia sięga XIII wieku. Wielokrotnie w dziejach był on miejscem sejmików szlacheckich województwa sieradzkiego. Do dzisiaj zachował się średniowieczny układ urbanistyczny miasta i przepiękna gotycka świątynia pw. Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba Apostoła.

Na terenie gminy Zduńska Wola znajdują się ciekawe zabytki architektury sakralnej i świeckiej. Drewniany kościół parafialny pw. św. Katarzyny w Korczewie z zachowanymi fragmentami wyposażenia z XVII–XVIII wieku.

W pobliskiej wsi Tymienice zwraca uwagę przydrożna kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, pochodząca z XVII wieku. Wartościowym zabytkiem jest zespół pałacowo-dworski w Wojsławicach. W jego obrębie znajduje się kilka obiektów: eklektyczny pałac z przełomu XIX i XX wieku wzniesiony przez rodzinę Siemiątkowskich, klasycystyczny dwór murowany z pierwszej połowy XIX wieku oraz relikty murowanego dworu obronnego z XVI wieku.

Najcennieszą pamiątką kultury materialnej na terenie powiatu jest romański kościół pw. św. Urszuli z ok. 1250 roku w Strońsku, który przynależy do grupy najstarszych budowli ceglanych w Polsce. Romańską strukturę świątyni tworzy półkolista apsyda z arkadkowym fryzem, prezbiterium założone na planie leżącego prostokąta oraz nawa główna o obrysie zbliżonym do kwadratu. Rzeźbiony tympanon w portalu, przedstawiający bazyliuszka otoczonego plecionkowym ornamentem, to unikatowy zabytek o niewyjaśnionym pochodzeniu. Kościół usytuowany jest na wysokiej skarpie doliny Warty, góruje nad okolicą i stanowi doskonały punkt widokowy.

Wśród najważniejszych zabytków powiatu należy wymienić:

- Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP w Zduńskiej Woli,
- Kościół Ewangelicko-Augsburski z XIX w. wraz z pastorówką i domem służby kościelnej w Zduńskiej Woli,
- Dom tkacza w Zduńskiej Woli, ul. Kolbego 9,
- Dom w Zduńskiej Woli, ul. Złotnickiego 6,
- Dom w Zduńskiej Woli, ul. Złotnickiego 13,
- Kościół pw. św. Urszuli w Strońsku (romański z XIII wieku),
- Kościół cmentarny pw. św. Idziego w Szadku,
- Kościół WNMP i św. Jakuba Apostoła w Szadku (gotycki z XIV wieku) z dzwonnica obronna,
- Kościół pw. św. Katarzyny w Korczewie (drewniany z XVIII wieku),
- Dwór, oficyna i spichlerz w Prusinowicach,
- Spichlerz i park w Przatowie Górnym,
- Park w Woli Krokockiej,
- Dwór w Rzepiszewie,

- Dwór w Kalinowej,
- Pałac i park w Pstrokonjach,
- Zespół dworsko-pałacowo-parkowy w Wojsławicach,
- Kaplica w Rembieszowie,
- Kaplica w Strońsku,
- Kapliczka przydrożna w Tymienicach.



2.2. Domy i ośrodki kultury

Powiatowe Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Zduńskiej Woli, ul. Kilińskiego 17, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 22 01

Powiatowe Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji jest placówką oświatową działającą przede wszystkim na rzecz dzieci i młodzieży. Przy domu kultury działają zespoły wokalne, muzyczne, ZPiT „Zduńskowolanie”, pracownie: plastyczne, informatyczne, sekcje: historyczna, regionalna, gier fabularnych. PCKSiR jest organizatorem wielu imprez plenerowych. Stałe imprezy PMDK to: Ogólnopolski Konkurs Plastyczny i Literacki „Pudełko moich marzeń”. Ogólnopolski Festiwal Piosenki Turystycznej i Ekologicznej, Wojewódzki Przegląd Twórczości o Tematyce Ekologicznej „O Człowieku – Ziemi – Miłości” w kategorii literackiej, plastycznej i teatralnej, Powiatowe Święto Latawca. Koncerty: „Kolędy i Pastorałki” „Dla Babci i Dziadka” „Dla Mamy i Taty”. „Bajkowy Dzień Dziecka”, „Mikołajkowe cuda” – impreza organizowana dla dzieci z najuboższych rodzin. Placówka ta organizuje szereg konkursów tj. „Kartka na Boże Narodzenie” „Ozdoby Wielkanocne”, Konkurs fotograficzno-filmowy „Uchrońmy nasz świat”. Ponadto wypoczynek zimowy „Zima w mieście” oraz letni w ramach „Wędrującego Artystycznego Lata” dla dzieci ze środowisk wiejskich. PMDK jest członkiem Krajowej Rady Placówek Wychowania Pozaszkolnego.

Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli, pl. Wolności 26, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 25 92

Miejski Dom Kultury mieści się w budynku Zduńskowolskiego Centrum Integracji „Ratusz” przy pl. Wolności 26. Istotną zmianą w zakresie funkcjonowania instytucji było utworzenie, w lipcu 2008 roku, Filii MDK w Karsznicach.

W wyniku gruntownego remontu budynku, wcześniej funkcjonującego jako Dom Kultury Kolejarz, zduńskowolska kultura uzyskała dodatkową placówkę z jedyną w mieście salą widowiskową spełniającą elementarne warunki organizacji koncertów. Od 2009 roku w MDK rozpoczął funkcjonowanie Uniwersytet Trzeciego Wieku. Wykaz grup artystycznych obejmuje zespoły taneczne, zespoły muzyczne, zespół wokalny, chór, orkiestrę dętą;

w placówce są prowadzone zajęcia plastyczne, wokalne i nauka gry na instrumentach muzycznych; spotykają się tu członkowie Klubu Literackiego Topola i Klubu Fotograficznego. W kalendarzu stałych imprez kulturalnych organizowanych przez MDK są: Zduńskowolski Festiwal Poloneza Studniówkowego, Zduńskowolski Dzień Teatru, Przegląd Kulturalny Przedszkoli „To, co mamy najlepszego”, Turniej Recytatorski „Posłuchaj mnie, mamó”, imprezy plenerowe: Dzień Dziecka, Dni Zduńskiej Woli, Święto Kwiatów, Pożegnanie Wakacji, Sylwester pod gwiazdami.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Szadku, ul. Widawska 16. 98-240 Szadek. tel. +43 821 51 20

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury mieści się (od 1991 r.) w zaadaptowanych budynkach po lecznicy weterynaryjnej przy ul. Widawskiej 16, dysponuje 4 pomieszczeniami przeznaczonymi na pracownie i salą widowiskową bez sceny o pow. 120 m². 28 marca 2008 roku, uchwałą Rady Gminy i Miasta Szadek, placówka otrzymała teren rekreacyjny „Doły” w dzierżawę na okres 12 lat, łączna powierzchnia terenu wraz z zabudowaniami wynosi ok. 2 ha. W czerwcu 2010 r. zakończono inwestycję pn. „Zagospodarowanie terenu i budowa zadaszonego amfiteatru na terenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury Szadku”, powstały: boisko do siatkówki plażowej, boisko do siatkówki i koszykówki o powierzchni poliuretanowej, zadaszony amfiteatr z rozdzielnią prądu oraz plac zabaw dla dzieci. Stałe formy pracy w zespołach i kołach zainteresowań to: koło plastyczne, klub piosenki, nauka gry na instrumentach klawiszowych, kurs języka angielskiego – 3 grupy wiekowe, młodzieżowy zespół teatralny, dziecięcy zespół tańca współczesnego „Iskierki”, młodzieżowy zespół tańca współczesnego „Intruz”, zespół pieśni i tańca „Szadkowiaczki”, Zespół Tańca Sportowego, zajęcia fitness, wokalny zespół seniorów „Wrzos”, kapela podwórkowa „Szadkowiacy”, Klub Seniora, siłownia. Ośrodek prowadzi zorganizowany wypoczynek dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i letnich. Wstęp na boiska i plac zabaw jest nieograniczony, zgodny z opracowanymi regulaminami korzystania z obiektów. Placówka organizuje cykliczne zadania o zasięgu ponadlokalnym: Gałę Kapel Ziemi Łódzkiej, Regionalny Turniej Sołectw, Powiatowy Konkurs Recytatorski im. Janiny Kowalskiej-Grockiej, konkurs na najlepszą pracę dyplomową o tematyce związanej z Szadkiem i okolicami. MGOK przyczynia się promocji gminy i miasta Szadek poprzez wspieranie różnych wydawnictw, w tym rocznika „Biuletyn Szadkowski”, nagrań płytowych zespołów muzycznych, tomików poezji;

uczestniczy w imprezach promujących gminę i miasto Szadek oraz powiat zduńskowolski: w Międzynarodowych Targach Turystycznych „Na styku kultur” w Łodzi, Regionalnej Wystawie Rolno-Przemysłowej w Zduńskiej Woli, Jarmarku Województwa Łódzkiego. Placówka współpracuje z organizacjami społecznymi i stowarzyszeniami, takimi jak: koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, Towarzystwo Przyjaciół Szadku, Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Szadku, Lokalna Grupa Działania „Podkowa” w Zduńskiej Woli, a także ze szkołami i różnymi instytucjami na terenie gminy i powiatu.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zapolicach, ul. Główna 14, 98-161 Zapolice, tel. +43 823 19 86

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zapolicach dysponuje salą wielofunkcyjną o pow. 155 m², salą bilardową oraz salą komputerową i TV-SAT o pow. 90 m². W Ośrodku działają: dziecięcy zespół wokalny i soliści, teatrzyk „Jestem”, koło plastyczne, aerobic dla pań. Placówka prowadzi zajęcia sportowe w zakresie sportu masowego dla młodzieży i dorosłych, a także sportu kwalifikowanego – we współpracy z klubami sportowymi GKS Zapolice, LKS Paprotnia i KS Kalinowa, prowadzących rozgrywki w klasie „B” seniorów, juniorów młodszych i juniorów starszych. Bazą działalności sportowej jest boisko w Zapolicach z płytą pełnowymiarową, boiska przy świetlicach i remizach OSP oraz kompleks boisk przy Ośrodku Kultury – boisko do piłki nożnej, piłki siatkowej plażowej, piłki siatkowej trawiastej, piłki do kosza. GOKiS organizuje bądź współorganizuje imprezy kulturalne i sportowe o zasięgu gminnym, podopieczni placówki uczestniczą w przeglądach i festiwalach piosenki dziecięcej oraz w spotkaniach teatralnych. Prestiżową imprezą są coroczne „Dni Gminy Zapolice”, obejmujące uroczystości patriotyczno-religijne, koncerty organowe, inscenizację historyczną walk z września 1939 r. nad rzeką Wartą, której głównym organizatorem jest powiat zduńskowolski. Ośrodek współpracuje z samorządami wsi w zakresie wykorzystania i funkcjonowania bazy świetlic wiejskich. W ramach zawartego porozumienia Ośrodek korzysta w sezonie jesienno-zimowym z sali gimnastycznej Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zapolicach.

Oprócz placówek samorządowych na terenie powiatu działa **Dom Kultury „Lokator” Zduńskiej Woli, ul. Łaska 46, 98-220 Zduńska Wola, tel. + 43 823 33 28**

Dom Kultury „Lokator”, który jest agendą Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator”; w jego strukturach funkcjonują różne kluby i sekcje: sekcja strzelecka, sekcja piłki siatkowej, grupy teatralne „Dziwadło” i „Taki sobie teatr”, klub piosenki, zespoły muzyczne „Cover” i „Bez słów”, modelarnia skutnicza i lotnicza, Osiedlowy Klub Seniora, sekcja filatelistyczna, Klub Kolekcjonera, Klub Kobiet, Klub Gier Bitewnych, klub wiedzy teatralnej i filmowej. DK „Lokator” prowadzi na osiedlach spółdzielczych akcje rekreacyjno-sportowe: „Lato z Lokatorem”, „Zima z Lokatorem” oraz cykl imprez z okazji Dnia Dziecka, jest także organizatorem Powiatowych Zawodów Szybowców i Motoszybowców Zdalnie Sterowanych. Placówka prowadzi działalność promocyjną i wydawniczą o charakterze popularnonaukowym i artystycznym.

2.3. Muzea

Istotną rolę dla społeczeństwa pełni informacja o jego przeszłości, historii, ważnych wydarzeniach, tradycjach przekazywanych między pokoleniami. Tę funkcję spełniają muzea, skanseny, izby regionalne. Na terenie powiatu zduńskowolskiego działa 6 placówek muzealnych.

Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, ul. Stefana Żółtackiego 10 a, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 48 43

Jako placówka miejska muzeum funkcjonuje od 1 stycznia 1994 roku. Jest to muzeum typu historycznego, gromadzi głównie archiwalia związane z dziejami Zduńskiej Woli, pozyskuje również obiekty z zakresu archeologii, etnografii, sztuki, numizmatyki, przemysłu, rzemiosła i handlu. Zbiory gromadzone są w następujących działach: historycznym, technicznym, numizmatycznym, biograficznym, sztuki, militariów i archeologii – obejmują one ponad 10 tysięcy eksponatów. Po wcześniejszym zgłoszeniu w muzeum można korzystać z biblioteki regionalnej, uczestniczyć w lekcjach muzealnych oraz pójść z przewodnikiem na wycieczkę po mieście i okolicy.

Muzeum – Dom Urodzenia św. Maksymiliana Marii Kolbego, ul. Kolbego 9, 98-220 Zduńska Wola tel. +43 823 27 28

Muzeum mieści się w domu, w którym późniejszy Święty – patron naszego miasta – przyszedł na świat; jest to odremontowany według dawnych wzorów dom tkacki. Placówkę otwarto 8 stycznia 1994 r., w dniu setnej rocznicy urodzin św. Maksymiliana. Ekspozycja została przygotowana i zaprojektowana przez pracowników i sympatyków miejskiego muzeum i zawiera zbiory tej placówki. Wystawa ukazuje kolejne etapy życia i działalności ojca Kolbego, jego drogę do świętości ze Zduńskiej Woli przez Polskę i świat aż do męczeńskiej śmierci w bunkrze głodowym KL Auschwitz. Z myślą o turystach i pielgrzymach nieznaną Zduńskiej Woli uwypuklono również przemysłowy charakter miasta: maszyny i urządzenia używane do produkcji tkanin (warsztaty tkackie, kołowrotki, zwijarki do nici, czółenka, stemple do tkanin, próbki gotowych materiałów itp.) przybliżają codzienną pracę rodziców Maksymiliana i setek innych rodzin w niegdysiejszej Zduńskiej Woli. Uzupełnieniem są dokumenty, świadectwa i dyplomy cechowe, fotografie i pocztówki ukazujące dawną społeczność katolicką na tle wielokulturowej i wielonarodowościowej Zduńskiej Woli. Możemy również zajrzeć do pomieszczenia dawnej kuchni, w której skupiało się ówczesne życie rodzinne, i zasiąść przy gościnnym stole, w otoczeniu dawnych mebli i sprzętów kuchennych. Na placu za budynkiem muzeum znajduje się ołtarz polowy, a także Droga Różańcowa, poświęcona przez bpa Wiesława Meringa w czerwcu 2005 r.

Muzeum Dziejów Zgromadzenia Księży Orionistów w Polsce, ul. Łaska 88, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 27 40

W Muzeum znajdują się wystawy dotyczące założyciela zgromadzenia – św. Alojzego Orione, przedmioty kultu religijnego, a także zbiory dotyczące Ojca Świętego Jana Pawła II. Część ekspozycji ukazuje trudną pracę misjonarzy w Kenii, na Madagaskarze, w Meksyku, Argentynie, Brazylii, Urugwaju, Australii, na Białorusi i Ukrainie. Muzeum powstało dla upamiętnienia świętej pracy braci z ubogimi, ułomnymi, bezdomnymi, odepchniętymi, opuszczonymi i poniżonymi. Muzeum jest czynne na życzenie – po wcześniejszym zgłoszeniu na furcie klasztornej.

Skansen Lokomotyw w Karsznicach, ul. Kolejowa 6, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 824 03 66

W skansenie zgromadzone są stare lokomotywy parowe, spalinowe i elektryczne z pierwszej połowy XX w., kolejka linowa terenowa na Gubałówkę oraz kilka innych zabytkowych urządzeń kolejowych. Do skansenu należy również Izba Historii, w której znajdują się dokumenty dotyczące działalności Zakładu Taboru Kolejowego oraz makieta osiedla kolejowego Karsznice.

Izba Regionalna w Wojsławicach przy Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wojsławice 118, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 825 14 91

Izba Regionalna przy Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach posiada zbiory (ponad 5 tys. eksponatów) związane z folklorem i tradycjami ludowymi z terenu powiatu zduńskowolskiego oraz regionu sieradzkiego. Izba dostępna jest dla zwiedzających po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym.

Przyszkolna Izba Muzealna w Prusinowicach, Prusinowice 49, 98-240 Szadek, tel. +43 821 56 97

W Izbie Muzealnej znajdują się eksponaty związane z życiem mieszkańców wsi regionu sieradzkiego. Izba dostępna jest dla zwiedzających w czasie roku szkolnego po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym.

2.4. Biblioteki

Ważną grupą placówek kulturalnych są biblioteki. Na terenie powiatu działają 3 biblioteki publiczne, jedna pedagogiczna i biblioteka Księży Orionistów. Ogółem zbiory biblioteczne zawierają ponad 300 tys. książek, zatem na 1 mieszkańca powiatu przypadają 4 książki.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli, ul. Łaska 12, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 30 62

Filia dla Dzieci, ul. Łaska 12, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 30 24

Filia w Karsznicach, ul. 1 Maja 5-7, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 38 79

Filia Annopole i Filia Korczew, Annopole Stare 5a, 98-220 Zduńska Wola

Filia Krobanów, Krobanów 12c, 98-220 Zduńska Wola

Filia Janiszewice, Janiszewice 2, 98-220 Zduńska Wola

Największą biblioteką jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli, która służy mieszkańcom miasta i gminy Zduńska Wola. Na mocy porozumienia realizuje ona zadania biblioteki powiatowej. Biblioteka organizuje obsługę biblioteczną dla mieszkańców miasta i gminy Zduńska Wola. Sieć biblioteczną MBP tworzą: wypożyczalnia i czytelnia dla dorosłych i młodzieży, filia dla dzieci oraz filie na terenie gminy Zduńska Wola: w Annopolu, Janiszewicach i Krobanowie. W 2008 roku MBP otworzyła po 10-letniej przerwie w funkcjonowaniu filię w Karsznicach przy ul. 1 Maja 5/7. Księgozbiór biblioteki to obecnie 102 323 książek, 1 091 audiobooków i 195 czasopism. Od listopada 2009 roku – dzięki unowocześnieniu programu bibliotecznego SOWA – MBP udostępnia bazę księgozbioru w Internecie. W styczniu 2010 roku uruchomiono automatyczną wypożyczalnię filii dla dzieci. Oprócz udostępniania zbiorów biblioteka prowadzi popularyzację książki i czytelnictwa poprzez takie formy jak: wystawy, lekcje biblieczne, kiermasze książek, spotkania autorskie, konkursy m.in. Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Jerzego Szaniawskiego, pogadanki, gry i zabawy z książką, prelekcje, zgaduj-zgadule, quizy itp. Biblioteka włącza się w organizację imprez ogólnopolskich, tj. „Cała Polska czyta dzieciom” oraz organizowany w maju „Tydzień Bibliotek”. W bibliotece działa internetowa czytelnia.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Szadku, ul. Prusinowska 4, 98-240 Szadek, tel. +43 821 59 36

Na terenie gminy i miasta Szadek pracuje 5 bibliotek publicznych: Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Szadku oraz filie biblioteczne w Boczkach, Górnej Woli, Krokoticach i Prusinowicach. Księgozbiór MiGBP w Szadku liczy 21 736 książek, 760 czasopism; FB w Boczkach – 4 940; FB w Górnej Woli – 5 824 książek, 14 czasopism; FB w Krokoticach – 6452 książek, 16 czasopism; FB w Prusinowicach – 5 816.

Gminna Biblioteka Publiczna w Zapolicach, ul. Główna 14, 98-161 Zapolice, tel. +43 823 19 25

Gminna Biblioteka Publiczna w Zapolicach posiada jedną filię w Rembieszowie. Księgozbiór obu placówek to ponad 22 tys. woluminów. W bibliotece w Zapolicach działa internetowa czytelnia. W 2002 roku uruchomiono automatyczną wypożyczalnię w programie bibliotecznym SOWA.

Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Zduńskiej Woli, ul. Żeromskiego 10a, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 34 71

Biblioteka Pedagogiczna w Zduńskiej Woli służy potrzebom kształcenia się i doskonalenia nauczycieli, studentów różnych kierunków, uczniów i innych czytelników związanych z procesem nauczania i samokształcenia, upowszechnia nowoczesne tendencje w kształceniu i wychowaniu. Placówka jest znaczącą instytucją oświatową na terenie powiatu, posiada księgozbiór liczący ponad 42 tys. książek, 1 492 czasopism oraz 453 woluminy zbiorów specjalnych, prenumeruje 48 tytułów czasopism, głównie z dziedziny pedagogiki. Biblioteka współpracuje ze szkołami, placówkami oświatowymi, placówkami doskonalenia nauczycieli i z innymi bibliotekami, prowadzi Zespół Samokształceniowy Bibliotekarzy Powiatu Zduńskowolskiego. Działalność biblioteki opiera się na upowszechnianiu nowoczesnych technologii naukowych i odkryć poprzez przygotowywanie bibliograficznych zestawień tematycznych, wystaw, prezentowanie w mediach nowości książkowych. Placówka prowadzi zajęcia biblioteczne wśród dzieci i młodzieży, przygotowuje wernisaże, spotkania autorskie oraz różne konkursy; od 3 lat organizuje wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych powiatu

zduńskowolskiego coroczny literacki „Konkurs Jednego Wiersza”, każdego roku urządza kiermasz „Książki Bezcennej” oraz aktywnie włącza się w organizację akcji ogólnopolskich: „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „Tydzień Bibliotek”. Zbiory biblioteki są udostępniane w systemie komputerowym w programie bibliotecznym SOWA. W czytelni biblioteki działa Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej, umożliwiające czytelnikom bezpłatny dostęp do Internetu.

Biblioteka Rzymskokatolickiej Parafii św. Antoniego z Padwy w Zduńskiej Woli, ul. Łaska 88, 98-220 Zduńska Wola, tel. +43 823 27 80

Biblioteka Zgromadzenia Księży Orionistów mieści się w Domu Misyjnym przy ul. Łaskiej 88. W księgozbiorze znajduje się ponad 30 tys. woluminów z dziedziny: teologii, historii, filozofii, psychologii oraz innych kierunków humanistycznych. Biblioteka posiada również bogaty zbiór periodyków o tematyce religijnej i społecznej.



2.5. Imprezy cykliczne

O Zduńskiej Woli mówi się, że jest tutaj klimat dla kultury, w mieście i na terenie powiatu od wielu lat są organizowane imprezy o znaczeniu ponadlokalnym: Regionalna Wystawa Rolno-Przemysłowa – flagowa impreza samorządu powiatowego, prezentuje osiągnięcia gospodarcze regionu; Powiatowe Dni ku czci Świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Regionalny Turniej Sołectw – promuje dorobek kulturowy środowiska wiejskiego; Gala Kapel Ludowych – przegląd o zasięgu wojewódzkim; Dni Świętego Maksymiliana; Ogólnopolski Zjazd Dzieci i Młodzieży po Przeszczepie Serca – spotkania promujące ideę transplantacji; Festiwal Jeździecki w Gajownikach – największa impreza hippiczna w centralnej Polsce; Festiwal Folklor Świata – międzynarodowe, kilkudniowe wydarzenie muzyczno-taneczne.



2. 6 Organizacje kultury (stowarzyszenia, fundacje)

Na terenie powiatu zduńskowolskiego funkcjonuje blisko 258 organizacji pozarządowych, zróżnicowanych pod względem struktury, miejsca i pola działania – w tym: 21 stowarzyszeń zwykłych, 14 fundacji, 23 uczniowskie kluby sportowe, 33 kluby sportowe, 167 stowarzyszeń zarejestrowane w KRS.

Wśród organizacji najliczniejszą grupę stanowią stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w nich największą grupę stanowią Ochotnicze Straże Pożarne, następnie kluby sportowe, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej. Wymienić należy również istniejące: stowarzyszenia zwykłe, uczniowskie kluby sportowe, fundacje czy też organizacje kombatanckie. Najliczniej powstające organizacje na terenie powiatu zduńskowolskiego wywodzą się ze stowarzyszeń rejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, co świadczy, iż założyciele tych stowarzyszeń w głównej mierze znają cele i zasady funkcjonowania stowarzyszeń. Stowarzyszenia rejestrowe mają znacznie więcej możliwości, korzystania ze źródeł finansowania i wsparcia swojej działalności.

Największa liczba stowarzyszeń działa na terenie miasta Zduńska Wola oraz na terenie gminy Zduńska Wola. Blisko połowa organizacji prowadzi działalność w zakresie sportu i rekreacji, głównie na rzecz dzieci i młodzieży. Celem ich działania jest w głównej mierze promowanie sportu oraz nauczanie dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia oraz szkolenie najlepszych zawodników mogących reprezentować swoje lokalne środowisko.

Podsumowanie II

Uczestnictwo w kulturze rozumiane jest jako twórczy lub odbiorczy udział jednostki w zjawiskach kultury poprzez przyswajanie ich treści, używanie ich dóbr, jak również tworzenie nowych jej wartości oraz odtwarzanie i przetwarzanie tych istniejących. Partycypacja kulturalna pozwala na zaspokajanie wyższych potrzeb człowieka, stanowi więc niezwykle ważny element ludzkiej egzystencji.

Podstawową formą organizacyjną prowadzenia działalności kulturalnej są instytucje kultury. Głównym zadaniem wszelkiego rodzaju instytucji kultury jest popularyzacja kultury wśród społeczności. Świadczenie usług kulturalnych wymaga zapewnienia odpowiedniej infrastruktury, której jakość powinna być stale dostosowywana do zwiększających się potrzeb i oczekiwań jej użytkowników. Dążąc do zapewnienia mieszkańcom wysokiej jakości usług kulturalnych, samorząd prowadził będzie działania w zakresie **rozwoju powiatowych instytucji kultury** poprzez ich **modernizację i doposażenie**. Ponadto samorząd podejmie starania w zakresie **rozwoju zasobów kultury oferowanych przez instytucje kulturalne oraz ułatwiania dostępu do nich**.

Na terenie powiatu działalność prowadzą również **inne niż powiatowe instytucje kultury**, których działalność przyczynia się do poszerzania oferty kulturalnej o zasięgu powiatowym i regionalnym o nowe treści. Samorząd **wspierał będzie ich działalność** oraz promował realizowane przez nie przedsięwzięcia.

Upowszechnianie kultury, czyli rozszerzanie zasięgu oddziaływania dóbr kultury, stanowi cel działań wszystkich instytucji kultury. Jest to jednak proces wymagający wykorzystania zintegrowanych rozwiązań. Dlatego też warto podjąć **współpracę z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację zadań o charakterze kulturalnym w zakresie rozpowszechniania oferty kulturalnej wśród mieszkańców**. Ważnym działaniem w tym zakresie będzie **stworzenie i koordynacja kalendarza imprez kulturalnych odbywających się na terenie powiatu**. Racjonalne planowanie wydarzeń kulturalnych przyczyni się do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, a co za tym idzie, zwiększenia liczby uczestników przedsięwzięć o charakterze kulturalnym. Należy dążyć do umożliwienia wszystkim mieszkańcom i innym osobom przebywającym na terenie powiatu wzięcia udziału w organizowanych wydarzeniach kulturalnych. Współdziałanie

instytucji kultury powinno przejawić się również w zakresie **promocji wydarzeń kulturalnych odbywających się na terenie powiatu**. Wspólne działania promujące ciekawe przedsięwzięcia mają szansę wpłynąć na wzrost zainteresowania dostępną ofertą kulturalną oraz przyczynić się do wzrostu aktywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców.

Zakończenie i analiza SWOT

Obszar strategiczny obejmuje działania związane z promocją powiatu zduńskowolskiego, animowaniem współpracy ponadlokalnej, jak również wspieraniem rozwoju turystyki. Mają one bezpośredni wpływ na postrzeganie powiatu zduńskowolskiego przez różne grupy interesariuszy, stąd nadrzędnym celem strategicznym jest **pozytywny wizerunek powiatu**. Należy dążyć do kreowania i utrwalania pozytywnego obrazu powiatu zduńskowolskiego w świadomości zarówno mieszkańców, co wpłynie na ich poczucie przywiązania do miejsca zamieszkania, jak i turystów, którzy chętnie będą odwiedzać region zduńskowolski, oraz przedsiębiorców tworzących miejsca pracy.

Promocja powiatu powinna być jednym z narzędzi wspierania realizacji misji powiatu uszczegółowionej w celach nadrzędnych dla każdego z obszarów strategicznych. Od strony zawartości przekazu promocja taka powinna objąć wskazywanie ważnych obszarów działania w sferze inwestycyjnej, gospodarczej i społecznej szerokiemu gronu adresatów zarówno w relacji wewnętrznej, jak i na zewnątrz.

Metody i narzędzia promocji, w szczególności te, które dotyczą marki powiatu, określane są w strategiach i politykach promocyjnych Powiatu Zduńskowolskiego. Plany te będą wdrażane z uwzględnieniem potrzeby utrzymywania jak najwyższych standardów w zakresie komunikowania się jednostek biorących odpowiedzialność za działania promocyjne, co pozwoli uniknąć powstawania chaosu informacyjnego.

Promowanie powiatu zduńskowolskiego, poszczególnych miejscowości wchodzących w skład powiatu, podmiotów znajdujących się na jego terenie oraz tych organizacji i przedsiębiorstw, które powołują się na fakt lokalizacji w tym regionie, w odbiorze osób z zewnątrz zawsze będzie się ze sobą przenikać. Z tego powodu ze skutecznych działań promocyjnych jednego podmiotu wynikać będą korzyści dla pozostałych.

W obszarze promocji Powiat szczególnie mocno powinien stawiać na **współpracę z gminami, organizacjami pozarządowymi, ale również firmami**. W tym względzie należy obserwować i koordynować podejmowane działania promocyjne tych podmiotów. Synergia podejmowanych prac jest jednakowo ważna zarówno w stosunku do lokalnych, jak i zewnętrznych odbiorców. Wspólny, jednolity przekaz będzie przynosił korzyści wszystkim miejscowym środowiskom.

Dodatkowo Powiat Zduńskowolski **wspierał będzie kreowanie pozytywnego wizerunku publicznych instytucji działających na jego terenie** (w szczególności służb i inspekcji zapewniających bezpieczeństwo mieszkańcom, podmiotów oświatowych, służby zdrowia i in.).

Szczególne znaczenie ma prowadzenie **promocji zewnętrznej** w stosunku do takich obszarów jak **nowe inwestycje** (promocja gospodarcza) oraz **turystyka**, posiadająca kluczowe znaczenie dla obszaru o tak dużym potencjale przyrodniczym i kulturalnym (promocja turystyczna). Należy kontynuować silne działania promocyjne w tych dwóch obszarach, jest to bowiem naturalna formuła poprawy sytuacji gospodarczej regionu. Działania te wiążą się ponadto z systematyczną **promocją marki powiatu**. Istotnym działaniem w zakresie promocji gospodarczej obszaru służącym pozyskiwaniu inwestycji będzie **wspieranie inicjatyw innych podmiotów na rzecz stworzenia i udostępnienia oferty inwestycyjnej obejmującej teren powiatu zduńskowolskiego**.

W wyniku **analizy SWOT** (jest to skrót powstały z czterech pierwszych liter angielskich słów: strenghts, weaknesses, opportunities, threats) ustalono mocne strony Powiatu Zduńskowolskiego pod względem kultury, turystyki, sportu i promocji, na których należy oprzeć jego przyszły rozwój, a także słabe strony, których oddziaływanie należy minimalizować. Analiza oddziaływania tych czynników została również określona poprzez wskazanie tendencji ich zmian (trendu) w układzie: wzrost, stabilność zjawiska, regres.

W uwarunkowaniach wewnętrznych powiatu jako **atuty rozwojowe z dominującym trendem wzrostowym** wskazano:

- bogactwo walorów kulturowych (Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola; Skansen Lokomotyw w Karsznicach; Muzeum – Dom Urodzenia św. Maksymiliana Marii Kolbego; Muzeum Dziejów Zgromadzenia Księży Orionistów w Polsce; Izba Regionalna w Wojsławicach przy Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego, istniejący od wielu lat i kultywowany przez kilka zespołów na terenie powiatu folklor) oraz turystycznych (Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki; cztery rezerваты przyrody: ścisły rezerwat torfowiskowo-leśny „Korzeń” i trzy rezerваты leśne: „Wojsławice”, „Jabłecznik” i „Jamno”; cztery znakowane szlaki turystyczne o łącznej długości 150 km: „UROCZYSKA I REZERWATY” (czerwony – pieszy), „WOKÓŁ ZDUŃSKIEJ WOLI” (zielony – pieszy), „W środku Polski – ziemia znana i nieznana” /zastąpiony od 2015 r. szlakiem „Skarby ziemi sieradzkiej i szlaku Kolbego” (niebieski – rowerowy)/, szlak pieszo-rowerowy

„AKTYWNA DOLINA RZEKI WARTY” – (szlak niebieski „3 kultury 3 religie” – ok. 18 km, szlak czerwony „Sportowi w naturze” – ok. 20 km, szlak zielony „Przyłbice i rogatywki” – ok. 12 km.);

- istnienie Sanktuarium św. Maksymiliana Marii Kolbego i Bazyliki Mniejszej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Zduńskiej Woli, stanowiących znane nie tylko w regionie miejsce kultu religijnego i ruchu pielgrzymkowego;
- wysoko rozwinięta baza noclegowa (14 obiektów), gastronomiczna (22 lokale) i agroturystyczna (5 obiektów);
- bogata baza sportowa (kompleks basenów odkrytych, pływalnia kryta, aquapark, boiska wielozadaniowe, korty tenisowe, siłownie plenerowe, trzy stadiony sportowe z boiskami do piłki nożnej, bieżnią i urządzeniami lekkoatletycznymi);
- bogata oferta wydarzeń kulturalnych (Na terenie powiatu od wielu lat są organizowane imprezy o znaczeniu ponadlokalnym: Regionalna Wystawa Rolno-Przemysłowa – flagowa impreza samorządu powiatowego, prezentuje osiągnięcia gospodarcze regionu; Powiatowe Dni ku czci Świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Regionalny Turniej Sołectw – promuje dorobek kulturowy środowiska wiejskiego; Gala Kapel Ludowych – przegląd o zasięgu wojewódzkim; Ogólnopolski Zjazd Dzieci i Młodzieży po Przeszczepie Serca – spotkania promujące ideę transplantacji; Festiwal Jeździecki w Gajewnikach – największa impreza hippiczna w centralnej Polsce; Festiwal Folklor Świata – międzynarodowe, kilkudniowe wydarzenie muzyczno-taneczne);
- dbałość o estetykę i poziom gospodarstw agroturystycznych.

Do uwarunkowań stanowiących **atut**, lecz o **stabilnym charakterze**, uczestnicy warsztatów zaliczono:

- dobre położenie geograficzne Powiatu Zduńskowolskiego (Powiat jest dobrze skomunikowany z innymi częściami kraju poprzez drogę S8 – jeden z głównych szlaków komunikacyjnych i transportowych oraz krzyżują się tu dwie ważne magistrale kolejowe: Warszawa – Łódź – Wrocław i Śląsk – Porty (Gdańsk, Gdynia). Przez powiat przebiegają też drogi wojewódzkie 482, 483 i 710).

Do **szans rozwojowych**, stworzonych przez uwarunkowania zewnętrzne, zaliczono:

- perspektywy rozwoju turystyki i agroturystyki na obszarach południowej części Powiatu;

- możliwość pozyskania funduszy z zewnątrz, co wspierałoby poprawę infrastruktury, rozwój bazy gastronomiczno-hotelowej wzdłuż głównych tras komunikacyjnych, promocję folkloru lokalnego w szerszym zakresie.

Do **słabości** Powiatu, które są uwarunkowaniami wewnętrznymi, zaliczono:

- niską aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców Powiatu.

Zagrożeniami dla perspektyw rozwojowych Powiatu są przede wszystkim:

- brak kapitału inwestycyjnego.

Podsumowując, kierunki rozwojowe pod względem kultury, turystyki, sportu i promocji powinny koncentrować się przede wszystkim na:

- wykorzystaniu walorów naturalnych południowej części Powiatu poprzez kreowanie warunków dla powstania i rozwoju turystyki wiejskiej, a przez to tworzenia nowych miejsc pracy i poszerzania różnorodności oferty rynkowej;
- podniesieniu stopnia atrakcyjności terenu gminy dla inwestorów spoza Powiatu, jako obszaru o wysokich zaletach środowiska naturalnego (dotyczy to głównie południowo-zachodniej części Powiatu);

Strategiczny rozwój Powiatu powinien opierać się przede wszystkim na atutach Powiatu i jego szansach rozwojowych, czyli na :

- wykorzystaniu walorów kulturowych i turystycznych, z atrakcyjnymi obszarami w południowej i zachodniej części Powiatu;
- korzystnym położeniu Powiatu;
- wykorzystaniu bogatej bazy sportowej;
- rozwoju turystyki i agroturystyki;

Podczas realizacji zadań prorozwojowych Powiatu należy dążyć do pomniejszania zjawisk niekorzystnych, czyli marginalizować następujące słabości Powiatu:

- niewystarczającą promocję Powiatu w mediach ogólnopolskich;
- niską aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców;
- zanikanie kultury lokalnej.

Rzeczony rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu zależy również od osłabienia negatywnego wpływu na nią uwarunkowań zewnętrznych, czyli tzw. zagrożeń:

- braku kapitału inwestycyjnego, który wynika z dużych obciążeń finansowych dla przedsiębiorców,
- niedostosowanego do aktualnych warunków rynkowych i ekonomicznych prawa pracy, które w licznych przypadkach stanowi barierę dla wzrostu zatrudnienia.

